

Komisijos pranešimas

Papildomos gairės dėl vertikalųjų apribojimų variklinių transporto priemonių pardavimo ir remonto, taip pat variklinių transporto priemonių atsarginių dalių platinimo susitarimuose

(Tekstas svarbus EEE)

(2010/C 138/05)

I. ĮVADAS

1. Gairių paskirtis

- (1) Šiose gairėse nustatomi konkrečių klausimų, kylančių dėl vertikalųjų apribojimų variklinių transporto priemonių pardavimo ir remonto, taip pat atsarginių dalių platinimo susitarimuose, vertinimo pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnį⁽¹⁾ principai. Jos pridedamos prie Komisijos reglamento (ES) Nr. 461/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo tam tikrų kategorijų vertikaliesiems susitarimams ir suderintiems veiksams variklinių transporto priemonių sektoriuje (toliau – Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamentas)⁽²⁾, o jų tikslas – padėti bendrovėms pačioms vertinti tokius susitarimus.
- (2) Gairėse aiškinami klausimai, labai aktualūs variklinių transporto priemonių sektoriui, įskaitant tam tikrų 2010 m. balandžio 20 d. Komisijos reglamento (ES) Nr. 330/2010 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalųjų susitarimų ir suderintų veiksmų rūšims⁽³⁾ (toliau – Bendrasis bendrosios vertikaliosios išimties reglamentas) nuostatų išaiškinimą. Jos nepažeidžia Bendrųjų vertikalųjų apribojimų gairių⁽⁴⁾ (toliau – Bendrosios vertikaliosios gairės) taikymo ir todėl jos turi būti aiškinamos kartu su Bendrosiomis vertikaliosiomis gairėmis ir kaip jų priedas.
- (3) Šios gairės taikomos tiek vertikaliesiems susitarimams, tiek suderintiems veiksams, susijusiems su sąlygomis, kuriomis šalys gali pirkti, parduoti arba perparduoti variklinių transporto priemonių atsargines dalis arba teikti variklinių transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugas, ir vertikaliesiems susitarimams bei suderintiems veiksams, susijusiems su sąlygomis, kuriomis šalys gali pirkti, parduoti arba perparduoti naujas motorines transporto priemones. Kaip išaiškinta šių gairių II skirsnyje, pastarajai susitarimų ir suderintų veiksmų kategorijai ir toliau iki 2013 m. gegužės 31 d. bus taikomos 2002 m. liepos 31 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1400/2002 dėl Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 81 straipsnio 3 dalies taikymo vertikalųjų susitarimų ir

suderintų veiksmų rūšims motorinių transporto priemonių sektoriuje⁽⁵⁾ atitinkamos nuostatos. Todėl naujų transporto priemonių pirkimui, pardavimui arba perpardavimui šios gairės taikomos tik nuo 2013 m. birželio 1 d. Šios gairės taikomos vertikaliesiems susitarimams tik variklinių transporto priemonių sektoriuje ir jose išdėstytų principų neprivaloma taikyti vertinant kitų sektorių susitarimus.

- (4) Šiomis gairėmis neapribojamas galimas lygiagretus Sutarties 102 straipsnio taikymas vertikaliesiems susitarimams variklinių transporto priemonių sektoriuje arba aiškinimas, kurį Pirmosios instancijos teismas ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismas gali pateikti dėl Sutarties 101 straipsnio taikymo tokiems vertikaliesiems susitarimams.
- (5) Jei nurodyta kitaip, šiose gairėse pateikta analizė ir argumentai taikomi visų lygių prekybai. Sąvokos „tiekėjas“ ir „platintojas“⁽⁶⁾ vartojamos kalbant apie visų lygių prekybą. Bendrasis bendrosios vertikaliosios išimties reglamentas ir Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamentas kartu vadinami bendrosios išimties reglamentais.
- (6) Šiose gairėse nustatyti standartai turi būti taikomi kiekvienam atvejui, atsižvelgiant į individualias faktines ir teisinės aplinkybes. Komisija šias gaires taikys⁽⁷⁾ racionaliai, lanksčiai ir atsižvelgdama į įgytą vykdymo užtikrinimo ir rinkos priežiūros patirtį.
- (7) Konkurencijos užtikrinimo šiame sektoriuje patirtis rodo, kad tam tikri apribojimai gali būti pradėti taikyti arba dėl aiškių tiesioginių sutartinių išipareigojimų, arba dėl netiesioginių išipareigojimų ar netiesioginių priemonių, kuriais vis tiek pasiekiamas tas pats konkurenciją ribojantis rezultatas. Tiekėjai, norintys daryti įtaką platintojo konkurenciniam elgesiui, gali, pavyzdžiui, griebtis grasinimų ar gąsdinimo, išpėjimų ar nuobaudų. Jie taip pat gali vėluoti pristatyti siuntas ar stabdyti jų pristatymą arba grasinti nutraukti sutartį su platintojais, parduodančiais užsienio vartotojams ar nesilaikančiais nustatyto kainų lygio. Skaidrūs susitarimo šalių santykiai paprastai sumažintų gamintojų riziką

⁽¹⁾ Nuo 2009 m. gruodžio 1 d. EB sutarties 81 ir 82 straipsniai tapo atitinkamai Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo („SESV“) 101 ir 102 straipsniais. Abiem atvejais šios nuostatos yra iš esmės tapачios. Prieikus šiame sprendime daromos nuorodos į SESV 101 ir 102 straipsnius turi būti suprantamos kaip nuorodos atitinkamai į EB sutarties 81 ir 82 straipsnius. SESV taip pat padaryta terminijos pakeitimų, pavyzdžiui, terminas „Bendrija“ pakeistas terminu „Sąjunga“, o terminas „bendroji rinka“ – terminu „vidaus rinka“. Šiose gairėse vartojama SESV terminija.

⁽²⁾ OL L 129, 2010 5 28 p. 52.

⁽³⁾ OL L 102, 2010 4 23, p. 1.

⁽⁴⁾ OL C 130, 19.5.2010, p. 1.

⁽⁵⁾ OL L 203, 2002 8 1, p. 30.

⁽⁶⁾ Mažmeninio lygmens platintojai sektoriuje paprastai vadinami prekybos atstovais.

⁽⁷⁾ Atnaujinus Sąjungos konkurencijos taisykles, pagrindinė atsakomybė už tokią analizę tenka susitarimų šalims. Tačiau Komisija savo iniciatyva arba gavusi skundą gali nagrinėti susitarimų derėjimą su Sutarties 101 straipsniu.

būti laikomiems atsakingais už tokių netiesioginių spaudimo formų taikymą siekiant antikonkurencinių pasekmių. Elgesio kodekso laikymasis yra vienas iš būdų siekti šalių komercinių santykių skaidrumo. Tokiuose kodeksuose, *inter alia*, gali būti numatyti sutarties nutraukimo išpėjimo laikotarpiai, kurie gali būti nustatyti pagal sutarties trukmę, kompensacijos, mokėtinos platintojui už neapmokėtas su sutartiniais santykiais susijusias platintojo investicijas, jeigu sutartis nutraukiama anksti ir be pateisinamos priežasties, ir arbitražo teismas, kaip alternatyvi ginčų sprendimo priemonė. Jeigu tiekėjas įtraukia tokį elgesio kodeksą į savo susitarimus su platintojais ir remontininkais, viešai jį paskelbia ir laikosi jo nuostatų, tai bus svarbus veiksnys konkrečiais atvejais vertinant tiekėjo elgesį.

2. Gairių struktūra

(8) Gairės sudarytos taip:

- a) variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento taikymo sritis ir ryšys su Bendroju bendrosios vertikaliosios išimties reglamentu (II skirsnis);
- b) variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento papildomų nuostatų taikymas (III skirsnis);
- c) specialiųjų apribojimų vertinimas: prekyba vieno prekės ženklo produkcija ir pasirinktinis platinimas (IV skirsnis).

II. VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ BENDROSIOS IŠIMTIES REGLAMENTO TAIKymo SRITIS IR RYŠYS SU BENDROJU BENDROSIOS VERTIKALIOSIOS IŠIMTIES REGLAMENTU

- (9) Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamentas (pagal jo 4 straipsnį) taikomas vertikaliesiems susitarimams, susijusiems su variklinių transporto priemonių atsarginių dalių pirkimu, pardavimu ar perpardavimu ir su variklinių transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikimu.
- (10) Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 2 straipsniu atitinkamų Reglamento (EB) Nr. 1400/2002 nuostatų, susijusių su naujų variklinių transporto priemonių pirkimo, pardavimo ar perpardavimo vertikaliesiems susitarimais, taikymas pratęsiamas iki 2013 m. gegužės 31 d. Pagal Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 3 straipsnį

nuo 2013 m. birželio 1 d. naujų variklinių transporto priemonių pirkimo, pardavimo ir perpardavimo vertikaliesiems susitarimams bus taikomas Bendrasis bendrosios vertikaliosios išimties reglamentas ⁽¹⁾.

- (11) Naujoje sistemoje numatytas naujų variklinių transporto priemonių pardavimo rinkų ir antrinių rinkų atskyrimas atspindi skirtingas konkurencines sąlygas šiose rinkose.
- (12) Remiantis išsamia rinkos analize, pateikta 2008 m. gegužės 28 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1400/2002 veikimo vertinimo ataskaitoje ⁽²⁾ ir 2009 m. liepos 22 d. Komisijos komunikate „Būsimoji konkurencijos teisės sistema, taikytina motorinių transporto priemonių sektoriui“ ⁽³⁾, panašu, kad naujų variklinių transporto priemonių platinimo sektoriui nebūdingi dideli konkurencijos trūkumai, dėl kurių šis sektorius skirtųsi nuo kitų ekonomikos sektorių ir dėl kurių reiktų taikyti kitokias, griežtesnes taisykles nei nustatytos Bendrajame bendrosios vertikaliosios išimties reglamente. Taigi, 30 % rinkos dalies apribojimo ⁽⁴⁾ taikymu, išimties netaikymu tam tikriems vertikaliesiems apribojimams ir Bendrajame bendrosios vertikaliosios išimties reglamente nustatytais nuostatomis paprastai užtikrinama naujų variklinių transporto priemonių platinimo vertikalųjų susitarimų atitiktis Sutarties 101 straipsnio 3 dalies sąlygoms ir nereikia jokių papildomų reikalavimų, taikomų kitiems sektoriams.
- (13) Tačiau siekiant, kad visi veiklos vykdytojai turėtų laiko prisitaikyti prie bendrosios tvarkos, visų pirma atsižvelgiant į ilgalaikes su sutartiniais santykiais susijusias investicijas, Reglamento (EB) Nr. 1400/2002 taikymo laikotarpis tiems reikalavimams, kurie konkrečiai susiję su naujų variklinių transporto priemonių pirkimo, pardavimo ar perpardavimo vertikaliesiems susitarimais, pratęsiamas trejus metus iki 2013 m. gegužės 31 d. Nuo 2010 m. birželio 1 d. iki 2013 m. gegužės 31 d. Reglamento (EB) Nr. 1400/2002 nuostatos, susijusios ir su naujų variklinių transporto priemonių platinimo susitarimais, ir su variklinių transporto

⁽¹⁾ Tai, kad nustoja galioti Reglamentas (EB) Nr. 1400/2002 ir jis pakeičiamas šiose gairėse išaiškina nauja teisine sistema savaime nereiškia, kad turi būti nutrauktos visos galiojančios sutartys. Pvz., žr. 2006 m. rugsėjo 7 d. Teismo sprendimą byloje C-125/05 *Vulcan Silkeborg A/S* prieš *Skandinavisk Motor Co. A/S*, Rink. I-7637.

⁽²⁾ SEC(2008) 1946.

⁽³⁾ COM(2009) 388.

⁽⁴⁾ Pagal Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 7 straipsnį apskaičiuojant šį rinkos dalies apribojimą paprastai remiamasi pardavimo vertės duomenimis arba, jei tokių duomenų nėra, kita patikima rinkos informacija, įskaitant pardavimo rinkoje apimtį. Šiuo klausimu Komisija atsižvelgia į tai, kad naujų variklinių transporto priemonių platinimo srityje šios pramonės šakos atstovai šiuo metu apskaičiuoja rinkos dalis pagal atitinkamoje rinkoje tiekėjo parduotų variklinių transporto priemonių skaičių, į kurį įtrauktos visos variklinės transporto priemonės, kurias dėl produktų savybių, kainų ir paskirties pirkėjas laiko lygiavertėmis arba viena kitą pakeičiančiomis.

priemonių atsarginių dalių pirkimo, pardavimo ir perpardavimo ir (arba) remonto ir techninės priežiūros paslaugų teikimo susitarimais, bus taikomos tik minėtiems pirmos kategorijos susitarimams. Per tą laikotarpį šiomis gairėmis nebus naudojamos Reglamento (EB) Nr. 1400/2002 nuostatomis aiškinti. Vietoj to nuoroda turėtų būti daroma į aiškinamąjį to reglamento leidinį ⁽¹⁾.

- (14) Vertikaliesiems susitarimams, susijusiems su sąlygomis, kuriomis šalys gali pirkti, parduoti ar perparduoti variklinių transporto priemonių atsargines dalis ir (arba) teikti variklinių transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros paslaugas, Variklinių transporto priemonių vertikaliosios išimties reglamentas taikomas nuo 2010 m. birželio 1 d. Tai reiškia, jog to reglamento 4 straipsnį išimtis taikoma tiems susitarimams, kurie ne tik atitinka išimties sąlygas pagal Bendrąją bendrosios vertikaliosios išimties reglamentą, bet ir kuriuose nėra jokių didelių konkurencijos apribojimų, bendrai vadinamų pagrindiniais apribojimais, išvardytų Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnyje.
- (15) Kadangi apskritai remonto ir techninės priežiūros paslaugų bei atsarginių dalių platinimo rinkos yra susijusios su tam tikrais prekės ženklais, konkurencija tose rinkose akivaizdžiai yra ne tokia nuožmi, palyginti su konkurencija naujų variklinių transporto priemonių pardavimo rinkoje. Nors patikimumas padidėjo, o techninės priežiūros intervalai dėl patobulėjusių technologijų pailgėjo, šiuos teigiamus pokyčius nusveria kai kurių remonto ir techninės priežiūros darbų kainų kilimo tendencija. Atsarginių dalių rinkose pastebima variklinių transporto priemonių gamintojų, gaminančių dalis, pažymėtas transporto priemonių gamintojo prekės ženklu, konkurencija su dalis tiekiančiais originalios įrangos tiekėjais (angl. OES) ir kitomis šalimis. Tokiu būdu šiose rinkose išlaikomas kainų spaudimas, o dėl jo daromas spaudimas kainoms remonto ir techninės priežiūros rinkose, nes atsarginės dalys sudaro didelę vidutinio remonto išlaidų dalį. Be to, remontas ir techninė priežiūra bendrai sudaro labai didelę visų vartotojų išlaidų variklinėms transporto priemonėms dalį, ir tai savaime sudaro didelę vidutinio vartotojo biudžeto dalį.
- (16) Siekiant spręsti konkrečius konkurencijos klausimus, kylančius antrinėse variklinių transporto priemonių rinkose, Bendrasis bendrosios vertikaliosios išimties reglamentas papildomas trimis papildomais pagrindiniais apribojimais, nustatytais Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamente, taikomomis variklinių transporto priemonių remonto ir techninės priežiūros susitarimams ir atsarginių dalių tiekimo susitarimams. Išsamus šių papildomų pagrindinių apribojimų paaiškinimas pateiktas šių gairių III skirsnyje.

III. VARIKLINIŲ TRANSPORTO PRIEMONIŲ BENDROSIOS IŠIMTIES REGLAMENTO PAPILDOMŲ NUOSTATŲ TAIKYMAS

- (17) Susitarimams bendroji išimtis nebus taikoma, jei juose yra pagrindinių apribojimų. Šie apribojimai išvardyti Bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 4 straipsnyje ir Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnyje. Tokio pagrindinio apribojimo įtraukimas į susitarimą leidžia daryti prielaidą, kad susitarimas patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį. Taip pat galima daryti prielaidą, kad susitarimas greičiausiai neatitiks Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų, todėl bendroji išimtis netaikoma. Tačiau tai paneigiama prielaida, kuri palieka įmonėms galimybę kiekvienu atskiru atveju pasitelkti argumentus dėl veiksmingumo pagal Sutarties 101 straipsnio 3 dalį.
- (18) Vienas iš Komisijos tikslų, susijusių su konkurencijos politika variklinių transporto priemonių sektoriuje, – apsaugoti atsarginių dalių gamintojų galimybes patekti į antrines variklinių transporto priemonių rinkas ir taip užtikrinti, kad nepriklausomi ir įgaliojami remontininkai, taip pat atsarginių dalių didmenininkai ir toliau galėtų gauti konkuruojančių gamintojų prekės ženklų atsarginių dalių. Tokių atsarginių dalių prieinamumas duoda daug naudos vartotojams, ypač dėl to, kad automobilių gamintojų parduodamų ar perparduodamų atsarginių dalių ir alternatyvių dalių kainos dažnai labai skiriasi. Alternatyvios paženklinčioms variklinės transporto priemonės gamintojo prekės ženklu (OEM – originalios įrangos gamintojų – dalys) dalys apima taip pat ir dalis, pagamintas ir platinamas originalios įrangos tiekėjų (OES – originalios įrangos tiekėjų – dalys), o kitas dalis tiekia „tos pačios kokybės“ dalių gamintojai.
- (19) Originalios dalys ar įranga – pagal specifikacijas ir gamybos standartus pagamintos dalys ar įranga, kurias variklinės transporto priemonės gamintojas tiekia dalių ar įrangos, skirtos atitinkamos variklinės transporto priemonės surinkimui, gamybai. Tai taip pat taikoma ir dalimis bei įrangai, pagamintoms toje pačioje gamybos linijoje kaip šios dalys ir įranga. Jeigu neįrodoma kitaip, laikoma, kad dalys yra originalios dalys, jeigu gamintojas patvirtina, kad dalys atitinka sudėtinių dalių, kurios naudojamos surenkant atitinkamą variklinę transporto priemonę, kokybės reikalavimus ir buvo pagamintos pagal variklinės transporto priemonės gamintojo specifikacijas ir gamybos standartus (žr. 2007 m. rugsėjo 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2007/46/EB, nustatančią motorinių transporto priemonių ir jų priekabų bei tokioms transporto priemonėms skirtų sistemų, sudėtinių dalių ir atskirų techninių mazgų patvirtinimo pagrindus (Pagrindų direktyva) ⁽²⁾).

⁽¹⁾ 2002 m. liepos 31 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 1400/2002 aiškinamasis leidinys „Motorinių transporto priemonių paskirstymas ir techninė priežiūra Europos Sąjungoje“.

⁽²⁾ OL L 263, 2007 10 9, p. 1.

(20) Kad dalys būtų laikomos „tos pačios kokybės“ dalimis, jos turi būti pakankamai aukštos kokybės, kad naudodamos jas konkretaus įgaliotojo tinklo įmonės nerizikuotų savo reputacija. Kaip ir kitų atrankos standartų atvejais, variklinės transporto priemonės gamintojas gali pateikti įrodymų, kad konkreči atsarginė dalis neatitinka šio reikalavimo.

(21) Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 4 straipsnio e punkte teigiama, kad komponentų tiekėjo ir šiuos komponentus surenkančio pirkėjo susitarimas apriboti tiekėjo galimybes parduoti komponentų galutiniam naudotojams, nepriklausomiems remontininkams arba kitiems paslaugų teikėjams, kuriems pirkėjas nepatikėjo atlikti savo prekių remonto arba priežiūros, arba apriboti tokį pardavimą, laikomas pagrindiniu apribojimu. Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnio a, b ir c punktuose nustatomi trys papildomi pagrindiniai apribojimai, susiję su atsarginių dalių tiekimo susitarimais.

(22) Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnio a punktas yra susijęs su variklinių transporto priemonių atsarginių dalių, kurias platinimo sistemos nariai pasirinktinai parduoda nepriklausomiems remontininkams, apribojimais. Ši nuostata aktualiausia tam tikrų kategorijų atsarginėms dalims (kartais vadinamoms dalimis, kurių vienintelis šaltinis yra gamintojas), kurias galima įsigyti tik iš variklinių transporto priemonių gamintojo arba jo įgaliotųjų tinklų narių. Jei tiekėjas ir platintojas susitaria, kad tokios dalys negali būti tiekiamos nepriklausomiems remontininkams, šis susitarimas greičiausiai apribotų tokių remontininkų galimybes patekti į remonto ir techninės priežiūros paslaugų rinką ir pažeistų Sutarties 101 straipsnį.

(23) Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnio b punktas yra susijęs su bet kuriais tiesioginiais ar netiesioginiais apribojimais, dėl kurių atsarginių dalių, remonto įrankių arba diagnostikos ar kitokios įrangos tiekėjas susitaria su variklinių transporto priemonių gamintoju ir kuriais suvaržomos tiekėjo galimybės parduoti tas prekes įgaliotiesiems ir (arba) nepriklausomiems platintojams ar remontininkams. Galimų tokio pobūdžio netiesioginių apribojimų pavyzdys galėtų būti vadinamieji „įrankių susitarimai“ tarp komponentų tiekėjų ir transporto priemonių gamintojų. Šiuo atžvilgiu reikėtų daryti nuorodą į 1978 m. gruodžio 18 d. Komisijos pranešimą dėl tam tikrų subrangos sutarčių, susijusių su EEB sutarties 85 straipsnio 1 dalimi, įvertinimo ⁽¹⁾ (Subrangos pranešimas). Paprastai Sutarties 101 straipsnio 1 dalis netaikoma susitarimui, pagal kurį transporto priemonių gamintojas suteikia komponentų gamintojui įrankį, būtiną tam tikrų komponentų gamybai, pasidalija su juo produkto

vystymo išlaidas arba leidžia naudotis būtinomis ⁽²⁾ intelektinės nuosavybės teisėmis arba praktine patirtimi, bet neleidžia šio įnašo naudoti gaminant dalis, skirtas tiesiogiai parduoti antrinėje rinkoje. Kita vertus, jei variklinių transporto priemonių gamintojas įpareigoja komponentų tiekėją perduoti tokio įrankio nuosavybės, intelektinės nuosavybės teises ar praktinę patirtį, prisiima tik nedidelę dalį produkto kūrimo išlaidų, arba nesuteikia jokių būtinų įrankių, intelektinės nuosavybės teisių ar praktinės patirties, svarstomas susitarimas nebus laikomas tikru subrangos susitarimu. Todėl jam gali būti taikoma Sutarties 101 straipsnio 1 dalis ir jis gali būti nagrinėjamas taikant bendrosios išimties reglamentų nuostatas.

(24) Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnio c punktas yra susijęs su apribojimu, dėl kurio susitaria pradiniam variklinių transporto priemonių surinkimui komponentus naudojantis gamintojas ir tokių komponentų tiekėjas ir kuriuo apribojama tiekėjo galimybė tiekiamus komponentus arba atsargines dalis aiškiai ir matomai žymėti savo prekės ženklu arba logotipu. Siekiami plėsti vartotojų pasirinkimą, remontininkai ir vartotojai turėtų turėti galimybę nustatyti, kurios atsarginės dalys, tiekiamos alternatyvių tiekėjų, be dalių, pažymėtų automobilio gamintojo prekės ženklu, tinka tam tikrai variklinei transporto priemonei. Prekės ženklas ar logotipas ant komponentų ar atsarginių dalių leidžia lengvai atpažinti suderinamas atsargines dalis, kurių galima gauti iš originalios įrangos tiekėjų (OES). Jeigu variklinių transporto priemonių gamintojai to neleidžia, tai gali apriboti OES dalių pateikimą į rinką ir apriboti vartotojų pasirinkimą, o tai prieštarauja Sutarties 101 straipsnio nuostatomis.

IV. KONKREČIŲ APRIBOJIMŲ VERTINIMAS

(25) Vertikaliųjų susitarimų transporto priemonių sektoriuje šalys, vertindamos konkrečių apribojimų derėjimą su Sutarties 101 straipsniu, šiomis gairėmis turėtų naudotis kaip Bendrųjų vertikaliųjų gairių priedu ir kartu su Bendrosiomis vertikaliosiomis gairėmis. Šiame skirsnyje pateikiama konkrečių paaiškinimų dėl vieno prekės ženklo produkcijos ir pasirinktinio platinimo – dviejų sričių, kurios gali būti labai svarbios vertinant šių gairių II skirsnyje minimus susitarimus.

1. Įsipareigojimai pirkti iš vieno tiekėjo (angl. „single branding“)

i) Įsipareigojimų pirkti iš vieno tiekėjo vertinimas pagal bendrosios išimties reglamentus

(26) Pagal Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 3 straipsnį, aiškinamą kartu su Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 5 straipsnio 1 dalies a punktu variklinės transporto priemonės tiekėjas ir platintojas, kurių užimama atitinkamos rinkos dalis neviršija 30 %, gali susitari dėl įsipareigojimo, pagal kurį platintojas privalo pirkti variklines transporto priemones tik iš tiekėjo arba iš kitų tiekėjo paskirtų įmonių, tik jei tokio įsipareigojimo nekonkuruoti trukmė yra penkeri metai ar mažiau. Tie patys principai taikomi tiekėjų ir

⁽¹⁾ OL C 1, 1979 1 3, p. 2.

⁽²⁾ Jeigu variklinės transporto priemonės gamintojas komponentų tiekėjui suteikia įrankį, intelektinės nuosavybės teises (INT) ir (arba) praktinės patirties, tokiam susitarimui netaikomas Pranešimas dėl subrangos, jei toks komponentų tiekėjas jau turi tokį įrankį, INT arba praktinę patirtį arba galėtų priimtinomis sąlygomis jų gauti, nes tokiomis sąlygomis įnašas nebūtų būtinas.

jų įgaliotųjų remontininkų ir (arba) atsarginių dalių platintojų susitarimams. Kad įsipareigojimas būtų atnaujintas pasibaigus penkeriems metams, reikia aiškaus abiejų šalių sutikimo ir neturi būti jokių kliūčių, kurios neleistų platintojui veiksmingai nutraukti įsipareigojimo nekonkuruoti praėjus penkeriems metams. Įsipareigojimams nekonkuruoti Bendrosios išimties reglamentas netaikomas, kai jų trukmė nėra nustatyta ar yra ilgesnė kaip penkeri metai, nors šiomis aplinkybėmis Bendrosios išimties reglamentai toliau būtų taikomi likusiai vertikalojo susitarimo daliai. Tas pats taikoma ir įsipareigojimams nekonkuruoti, kurie yra savaime pratęsimi po penkerių metų. Kliūtys, grasinimai nutraukti sutartį arba užuominos, kad praėjus pakankamos trukmės laikotarpiui vėl gali būti nustatytas įsipareigojimas pirkti iš vieno tiekėjo, kad platintojas arba naujas tiekėjas galėtų padengti savo prarastas investicijas, būtų laikomos konkrečios įsipareigojimo pirkti iš vieno tiekėjo savaiminiu pratęsimu.

(27) Pagal Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 5 straipsnio 1 dalies c punktą išimtis netaikoma bet kuriam pasirinktinio platinimo sistemos nario tiesioginiam arba netiesioginiam įsipareigojimui neprekiauti tam tikrų konkuruojančių tiekėjų prekės ženklais. Ypatingai reikėtų atkreipti dėmesį į tai, kaip įsipareigojimai pirkti iš vieno tiekėjo taikomi dabartiniams skirtingų prekių ženklų produkcijos platintojams, siekiant užtikrinti, kad tokie įsipareigojimai nebūtų bendros strategijos, kurios tikslas – neleisti konkuruoti vienam arba keletui konkrečių tiekėjų, ypač naujokams arba silpnesniems konkurentams. Toks susirūpinimas ypač galėtų kilti, jeigu viršijamos šių gairių 34 dalyje nurodytos rinkos dalies ribos, ir jeigu tokį apribojimą taikančio tiekėjo padėtis atitinkamoje yra tokia, kad jis gali daryti didelį bendrą galimybių ribojimo poveikį⁽¹⁾.

(28) Į vertikaliuosius susitarimus įtraukti įsipareigojimai nekonkuruoti nėra pagrindiniai apribojimai, bet, atsižvelgiant į rinkos aplinkybes, vis dėlto gali turėti neigiamą poveikį, dėl kurio susitarimai gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį⁽²⁾. Vienas iš tokių poveikių turinčių veiksnių gali susidaryti, jeigu sudaromos patekimo į rinką arba plėtimosi kliūtys, kuriomis ribojamos konkuruojančių tiekėjų galimybės, o tai gali pakenkti vartotojams, visų pirma dėl didinamų kainų arba ribojamo gaminių pasirinkimo, prastesnės kokybės ar nepakankamo gaminių naujoviškumo.

(29) Tačiau įsipareigojimai nekonkuruoti gali turėti ir teigiamą poveikį, dėl kurio gali būti pagrįsta taikyti Sutarties 101 straipsnio 3 dalį. Įsipareigojimai nekonkuruoti gali būti

⁽¹⁾ Komisijos pranešimas dėl nedidelės svarbos susitarimų, kurie nežymiai riboja konkurenciją pagal Europos bendrijos steigimo sutarties 81 straipsnio 1 dalį (*de minimis*), OL C 368, 2001 12 22, p. 13.

⁽²⁾ Dėl konkrečių veiksnių, į kuriuos reikėtų atsižvelgti vertinant įsipareigojimus nekonkuruoti pagal Sutarties 101 straipsnio 1 dalį, žr. atitinkamus Bendrųjų vertikalųjų gairių skirsnius, visų pirma 129–150 dalis.

ypač naudingi sprendžiant vadinamąją pasinaudojimo problemą, kai vienas tiekėjas naudojami kito tiekėjo padarytomis investicijomis. Pavyzdžiui, kai vienas tiekėjas investuoja į platintojo patalpas, bet tai taip pat pritraukia konkuruojančio gamintojo prekės ženklo produkcijos, parduodamos tose pačiose patalpose, pirkėjų. Tas pats taikoma ir kitų rūšių tiekėjo investicijoms, pvz., investicijoms mokymui, kuriomis platintojas gali pasinaudoti parduodamas konkuruojančių gamintojų variklines transporto priemones.

(30) Dar vienas teigiamas įsipareigojimų nekonkuruoti variklinių transporto priemonių sektoriuje poveikis yra susijęs su prekės ženklo įvaizdžio ir platinimo tinklo reputacijos gerinimu. Tokie apribojimai gali padėti sukurti ir saugoti prekės ženklo įvaizdį platintojams nustatant tam tikrą vienodumo matą bei kokybės standartus ir taip padaryti tą prekės ženklą patrauklesniu galutiniam vartotojui ir padidinti pardavimo apimtis.

(31) Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 1 straipsnio d punkte įsipareigojimas nekonkuruoti apibrėžiamas taip:

„a) tiesioginis ar netiesioginis pirkėjo įsipareigojimas negaminti, nepirkti, neparduoti ar neperarduoti prekių arba paslaugų, konkuruojančių su sutartyje nurodytomis prekėmis ar paslaugomis; arba

b) bet koks tiesioginis ar netiesioginis pirkėjo įsipareigojimas atitinkamoje rinkoje pirkti iš tiekėjo ar kitos tiekėjo nurodytos įmonės daugiau nei 80 % visų pirkėjo perkamų sutartyje nurodytų prekių arba paslaugų ir jų pakaitalų.“

(32) Be tiesioginių priemonių susieti platintoją su savo prekės ženklu (-ais), tiekėjas taip pat gali imtis tokių patį poveikį turinčių netiesioginių priemonių. Variklinių transporto priemonių sektoriuje tokio netiesioginės priemonės gali būti kokybiniai standartai, specialiai sukurti siekiant trukdyti platintojams pardavinėti konkuruojančių gamintojų prekės ženklų produkciją⁽³⁾, premijos, kurios priklauso nuo to, ar platintojas sutinka pardavinėti išskirtinai tik vieno prekės ženklo produkciją, tikslinės nuolaidos ar tam tikri kiti reikalavimai, kaip antai reikalavimas įsteigti atskirą juridinį subjektą konkuruojančio gamintojo prekės ženklo produkcijai pardavinėti ar prievolė konkuruojančio

⁽³⁾ Žr. bylas BMW IP/06/302, 2006 3 13, ir Opel 2006, IP/06/303, 2006 3 13.

gamintojo prekės ženklo produkciją eksponuoti atskirame salone geografinėje vietovėje, kurioje tokio reikalavimo vykdymas nebūtų ekonomiškai perspektyvus (pavyzdžiui, retai apgyvendintose vietovėse).

(33) Bendrajame bendrosios vertikaliosios išimties reglamente nustatyta bendroji išimtis apima visas tiesioginių ar netiesioginių išpareigojimų nekonkuruoti formas, jei tiekėjo ir jo platintojo rinkos dalis neviršija 30 % ir išpareigojimo nekonkuruoti trukmė ne ilgesnė kaip penkeri metai. Tačiau net tais atvejais, kai pavieniai susitarimai atitinka tas sąlygas, išpareigojimai nekonkuruoti gali turėti antikonkurencinį poveikį, didesnį už jų teigiamą poveikį. Variklinių transporto priemonių pramonėje toks antikonkurencinis poveikis visų pirma gali susidaryti dėl kaupiamojo poveikio, dėl kurio ribojamos konkuruojančių prekės ženklų konkurencijos galimybės.

(34) Kalbant apie variklinių transporto priemonių platinimą mažmeniniu lygmeniu, tokio pobūdžio konkurencijos galimybių ribojimas vargu ar įvyks rinkose, kuriose visų tiekėjų rinkos dalys neviršija 30 % ir kuriose bendra viso variklinių transporto priemonių pardavimo, kuriam taikomas išpareigojimas pirkti iš vieno tiekėjo, dalis konkrečioje rinkoje (t. y. bendra susietos rinkos dalis) neviršija 40 %⁽¹⁾. Esant padėčiai, kai yra vienas nedominuojantis tiekėjas, kurio rinkos dalis didesnė kaip 30 % atitinkamos rinkos, o visų kitų tiekėjų rinkos dalis neviršija 30 %, nepanašu, kad būtų kaupiamasis antikonkurencinis poveikis, jei bendra susietos rinkos dalis neviršija 30 %.

(35) Jeigu patekimas į atitinkamą naujų variklinių transporto priemonių pardavimo rinką ir konkurencija joje yra smarkiai ribojami dėl kaupiamojo poveikio, kurį sukelia lygiagrečiai panašių vertikalųjų susitarimų, kuriuose nustatyti išpareigojimai pirkti iš vieno tiekėjo, tinklai, Komisija gali atšaukti bendrosios išimties taikymą pagal 2002 m. gruodžio 16 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 1/2003 dėl konkurencijos taisyklių, nustatytų Sutarties 81 ir 82 straipsniuose, įgyvendinimo 29 straipsnį⁽²⁾. Sprendimas atšaukti išimties taikymą gali būti skirtas konkrečiai tiems tiekėjams, kurie atitinkamoje rinkoje labai prisideda prie kaupiamojo galimybių ribojimo poveikio. Jei toks poveikis daromas nacionalinėje rinkoje, tos valstybės narės nacionalinės konkurencijos institucijos taip pat gali atšaukti bendrąją išimtį toje teritorijoje.

(36) Be to, jeigu lygiagrečių susitarimų, kuriuose nustatyti panašūs vertikalieji apribojimai, tinklai apima daugiau kaip 50 % konkrečios rinkos, Komisija gali priimti regla-

mentą, kuriu būtų paskelbta, kad atsižvelgiant į šiuos apribojimus bendroji išimtis konkrečioje rinkoje netaikoma. Ypač tokia padėtis gali susiklostyti, jeigu dėl plačiai naudojamų išpareigojimų pirkti iš vieno tiekėjo kaupiamojo poveikio toje rinkoje daroma žala vartotojams.

(37) Dėl išpareigojimų pirkti tam tikrą mažiausią kiekį, apskaičiuotą remiantis platintojo bendrais metiniais poreikiais, bendrosios išimties atšaukimas atsiradus kaupiamajam antikonkurenciniam poveikiui gali būti pateisinamas, net jei tiekėjo nustatytas išpareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį neviršija 80 % ribos, nustatytos Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 1 straipsnio d dalyje. Šalys turi apsvastyti, ar, atsižvelgiant į atitinkamas faktines aplinkybes, dėl platintojo išpareigojimo užtikrinti, kad tam tikra dalis visų jo perkamų variklinių transporto priemonių turėtų tiekėjo prekės ženklą, platintojas negalės pardavinėti dar vieno ar kelių papildomų prekės ženklų. Šiuo požiūriu, net išpareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį, kuris yra mažesnis nei 80 % bendro metinio perkamo kiekio, bus laikomas išpareigojimu pirkti iš vieno tiekėjo, jeigu juo platintojas, kuris nori pradėti prekiauti jo paties pasirinkto naujo prekės ženklo konkuruojančio gamintojo produkcija, verčiamas pirkti tiek dabar parduodamo prekės ženklo variklinių transporto priemonių, kad platintojo verslas taps ekonomiškai netvarus⁽³⁾. Toks išpareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį taip pat gali būti laikomas išpareigojimu pirkti iš vieno tiekėjo, jeigu dėl jo konkuruojantis tiekėjas verčiamas dalyti savo numatytus pardavimo kiekius tam tikroje teritorijoje keliems platintojams, o dėl to padidėja investicijos ir atsiranda fragmentuotas pardavimas.

ii) *Išpareigojimų pirkti iš vieno tiekėjo, nepatenkančių į bendrosios išimties reglamentų taikymo sritį, vertinimas*

(38) Šalys taip pat gali būti paragintos vertinti išpareigojimų pirkti iš vieno tiekėjo derėjimą su konkurencijos taisyklėmis esant susitarimams, kuriems netaikoma bendroji išimtis, nes šalių rinkos dalys viršija 30 %, arba susitarimo trukmė viršija penkerius metus. Todėl tokie susitarimai bus nagrinėjami atskirai, siekiant įsitikinti, ar jie patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, o jei taip, ar galima įrodyti efektyvumą, kompensuojantį galimą antikonkurencinį poveikį. Jei tai įrodoma, susitarimams gali būti taikoma Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis. Atskirų atvejų vertinimui bus taikomi bendrieji principai nustatyti Bendrųjų vertikalųjų gairių VI.2.1 skirsnyje.

⁽³⁾ Pavyzdžiui, jeigu platintojas per metus išgyja 100 A prekės ženklo automobilių, kad patenkintų paklausą, ir norėtų nusipirkti 100 B prekės ženklo automobilių, 80 % metinis išpareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį A prekės ženklo automobilių reikštų, kad kitais metais platintojas turėtų nusipirkti 160 A prekės ženklo automobilių. Kadangi skverbties lygis greičiausiai išliks gana stabilus, platintojas turės dideles neparduotų A prekės ženklo automobilių atsargas. Todėl, kad išvengtų tokios padėties, jis bus priverstas gerokai sumažinti perkamų B prekės ženklo automobilių skaičių. Priklausomai nuo konkrečių atvejo aplinkybių, tokia praktika laikytina išpareigojimu pirkti iš vieno tiekėjo.

⁽¹⁾ Žr. Bendrųjų vertikalųjų gairių 141 dalį.

⁽²⁾ OL L 1, 2003 1 4, p. 1.

- (39) Variklinių transporto priemonių gamintojų arba jų importuotojų ir atsarginių dalių platintojų ir (arba) įgaliotųjų remontininkų sudaryti susitarimai nepatenka į bendrosios išimties reglamentų taikymo sritį, kai atsarginių šalių rinkos dalys viršija 30 % ribą, – taip paprastai būna beveik visų tokių susitarimų atveju. Tokiomis aplinkybėmis vertintini įsipareigojimai pirkti iš vieno tiekėjo apima visų rūšių apribojimus, kuriais tiesiogiai arba netiesiogiai ribojama įgaliotųjų platintojų arba remontininkų galimybė gauti originalių arba tos pačios kokybės atsarginių dalių iš trečiųjų šalių. Tačiau įgaliotojo remontininko įsipareigojimai naudoti remontui pagal garantiją variklinės transporto priemonės gamintojo tiekiamas originalias atsargines dalis, teikti nemokamas techninės priežiūros paslaugas ir susigrąžinti iš rinkos variklinės transporto priemones nelaiškai įsipareigojimu pirkti iš vieno tiekėjo, tai veikia yra objektyviai pagrįstas reikalavimas.
- (40) Naujų variklinių transporto priemonių platinimo susitarimų įsipareigojimus pirkti iš vieno tiekėjo taip pat teks vertinti atskirai, jeigu jų trukmė viršija penkerius metus ir (arba) jeigu tiekėjo rinkos dalis viršija 30 % – tai gali būti taikytina tam tikriems tiekėjams tam tikrose valstybėse narėse. Tokiomis aplinkybėmis šalis turėtų atsižvelgti ne tik į tiekėjo ir pirkėjo rinkos dalį, bet ir į bendrą susietos rinkos dalį, atsižvelgiant į 34 dalyje nustatytas ribas. Šių ribų viršijimo atvejais jie nagrinėjami atskirai vadovaujantis Bendrųjų vertikalųjų gairių VI.2.1 skirsnyje nustatytais bendraisiais principais.
- (41) Vertinant į bendrosios išimties reglamentų taikymo sritį nepatenkančius įsipareigojimus pirkti tam tikrą mažiausią kiekį, apskaičiuotus remiantis platintojo bendrais metiniais poreikiais, bus atsižvelgiama į visas susijusias faktines aplinkybes. Visų pirma įsipareigojimas pirkti tam tikrą mažiausią kiekį, kuris nesiekia 80 % bendro metinio pardavimo bus laikomas įsipareigojimu pirkti iš vieno tiekėjo, jeigu dėl jo platintojai negali platinti vieno arba keleto papildomų konkuruojančių prekės ženklų produkcijos.
- (42) Pasirinktinis platinimas dabar yra variklinių transporto priemonių sektoriuje vyraujanti platinimo forma. Ji plačiai taikoma platinant variklinės transporto priemones, taip pat teikiant remonto ir techninės priežiūros paslaugas bei platinant atsargines dalis.
- (43) Kokybinio pasirinktinio platinimo atveju platintojai ir remontininkai pasirenkami tik remiantis objektyviais kriterijais, kurie reikalingi dėl gaminio ar paslaugos pobūdžio, pavyzdžiui, techniniai pardavimo darbuotojų įgūdžiai, pardavimo patalpų išdėstymas, pardavimo technika ir pardavimo paslaugų, kurias teikia platintojas, rūšys⁽¹⁾. Dėl tokių kriterijų taikymo tiesiogiai neapriojamas platintojų arba remontininkų, kurie priimami į tiekėjo tinklą, skaičius. Apskritai laikoma, kad kai platinimas yra visiškai kokybinis pasirinktinis, jis nepatenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes nėra antikonkurencinio poveikio, tačiau turi būti tenkinamos trys sąlygos. Pirma, dėl tam tikro gaminio pobūdžio turi būti būtina naudoti pasirinktinį platinimą tuo požiūriu, kad šios sistemos būtinumas yra teisiškai pagrįstas, atsižvelgiant į atitinkamo gaminio pobūdį, jo kokybei išlaikyti ir jo tinkamam naudojimui užtikrinti. Antra, platintojai arba remontininkai privalo būti parenkami pagal objektyvius kokybinio pobūdžio kriterijus, kurie nustatomi vienodi visiems galimiems perpardavėjams ir taikomi be diskriminacijos. Trečia, nustatyti kriterijai neturi viršyti to, kas yra reikalinga.
- (44) Nors kokybiniam pasirinktiniam platinimui platintojai arba remontininkai pasirenkami tik remiantis objektyviais kriterijais, reikalingais dėl gaminio ar paslaugos pobūdžio, dėl kiekybinio pasirinkimo atsiranda papildomų atrankos kriterijų, kuriais galimas platintojų ar remontininkų skaičius labiau tiesiogiai apriojamas tiesiogiai nustačius jų skaičių arba, pavyzdžiui, pareikalavus mažiausių pardavimo kiekių. Tinklai, pagrįsti kiekybiniais kriterijais, paprastai laikomi labiau ribojančiais negu tie, kuriuose taikomi tik kokybiniai kriterijai, taigi labiau tikėtina, kad jie pateks į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- (45) Jei pasirinktinio platinimo susitarimai patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, šalis turės įvertinti, ar jų susitarimams gali būti taikomi bendrosios išimties reglamentai, ar individualiai – Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis.
- i) Pasirinktinio platinimo vertinimas pagal bendrosios išimties reglamentus
- (46) Išimtyms pagal bendrosios išimties reglamentus taikomos pasirinktinio platinimo susitarimams, neatsižvelgiant į tai, ar taikomi kiekybiniai, ar tik kokybiniai atrankos kriterijai, jei šalių rinkos dalys neviršija 30 %. Tačiau ta
- (1) Tačiau reikia nepamiršti, kad pagal nusistovėjusią Europos teismų praktiką visiškai kokybinio pasirinktinio platinimo sistemos gali vis tiek riboti konkurenciją, kai dėl tam tikro skaičiaus tokių sistemų nebeįmanomas kitų formų platinimas, pagrįstas kitokiu konkuruoimu. Tokia padėtis paprastai nesudaro nei naujų variklinių transporto priemonių pardavimo rinkose, kuriose išperkamoji nuoma ir kiti panašūs susitarimai yra pagrįsta alternatyva tiesioginiam variklinės transporto priemonės įsigijimui, nei remonto ir techninės priežiūros rinkose, jeigu nepriklausomi remontininkai vartotojams užtikrina alternatyvų jų variklinių transporto priemonių priežiūros būdą. Pavyzdžiui, žr. 1996 m. gruodžio 12 d. sprendimą byloje *Groupement d'achat Édouard Leclerc prieš Komisiją*, T-88/92, Rink. II-1961.

2. Pasirinktinis platinimas

išimtis galima, jei susitarimuose nėra jokių pagrindinių apribojimų, nustatytų Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 4 straipsnyje ir Variklinių transporto priemonių bendrosios išimties reglamento 5 straipsnyje, taip pat jokių neleistinių apribojimų, apibūdintų Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 5 straipsnyje.

(47) Trys iš pagrindinių apribojimų, nustatytų Bendrajame bendrosios vertikaliosios išimties reglamente, yra susiję konkrečiai su pasirinktiniu platinimu. 4 straipsnio b punkte nustatyta, kad teritorijos, kurioje pirkėjas gali parduoti, ar klientų, kuriems jis gali parduoti sutartyje numatytas prekes ar paslaugas, apribojimas, išskyrus pasirinktinio platinimo sistemos nario atliekamo pardavimo neįgaliesiems platintojams apribojimą, yra pagrindinis apribojimas. 4 straipsnio c punkte susitarimai, kuriais ribojamas pasirinktinio platinimo sistemos narių, vykdančių mažmeninę prekybą, aktyvus arba pasyvus pardavimas galutiniams vartotojams, nepažeidžiant galimybes uždrausti sistemos nariui vykdyti veiklą neįgaliojoje steigimo vietoje, priskiriami pagrindinius apribojimus nustatantiems susitarimams; 4 straipsnio d dalis yra susijusi su kryžminio tiekimo tarp pasirinktinio platinimo sistemai priklausančių platintojų, taip pat tarp platintojų, veikiančių skirtingoje prekybos grandinės grandyje, ribojimu. Šie trys pagrindiniai apribojimai yra tiesiogiai susiję su variklinių transporto priemonių platinimu.

(48) Vidaus rinka suteikia galimybę vartotojams pirkti variklines transporto priemones kitose valstybėse narėse ir pasinaudoti jų kainų skirtumu, ir Komisija mano, kad lygiagrečios prekybos šiame sektoriuje apsauga yra svarbus konkurencijos tikslas. Vartotojo galimybė pirkti prekes kitose valstybėse narėse ypač svarbi, kai perkamos variklinės transporto priemonės, turint omenyje didelę prekių vertę ir tiesioginę naudą – mažesnes kainas, kuriomis vartotojai gali pirkti variklines transporto priemones kitose Sąjungos valstybėse narėse. Todėl Komisijai svarbu, kad platinimo susitarimais neturėtų būti ribojama lygiagreti prekyba, nes negali būti tikimasi, kad tai atitiks Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas⁽¹⁾.

(49) Komisija iškėlė kelias bylas variklinių transporto priemonių gamintojams dėl trukdymo tokiai prekybai, ir Europos teismai patvirtino daugumą jos sprendimų⁽²⁾. Ši patirtis rodo, kad lygiagrečios prekybos apribojimai gali būti

⁽¹⁾ Tai, kad tarpvalstybinės prekybos apribojimai gali būti nenaudingi vartotojams, patvirtinta ir 2006 m. balandžio 6 d. Teisingumo Teismo sprendimu *General Motors*, C-551/03 P, Rink. I-3173, 67 ir 68 punktai, 2003 m. rugsėjo 18 d. sprendimu *Volkswagen prieš Komisiją*, C-338/00 P, Rink. I-9189, 44 ir 49 punktai, ir 2009 m. liepos 9 d. sprendimu *Peugeot prieš Komisiją*, T-450/05, dar nepaskelbtas, 46–49 punktai.

⁽²⁾ 1998 m. sausio 28 d. Komisijos sprendimas 98/273/EB byloje IV/35.733 – VW; 2000 m. rugsėjo 20 d. Komisijos sprendimas 2001/146/EB byloje COMP/36.653 – Opel, OL L 59, 2001 2 28, p. 1; 2001 m. spalio 10 d. Komisijos sprendimas 2002/758/EB byloje COMP/36.264 – Mercedes-Benz, OL L 257, 2002 9 25, p. 1; 2005 m. spalio 5 d. Komisijos sprendimas 2006/431/EB byloje F-2/36.623/36.820/37.275 – SEP ir kiti/Peugeot SA.

kelių formų. Tiekėjas gali, pavyzdžiui, daryti spaudimą platintojams, grasinti nutraukti sutartį su jais, nemokėti premijų, atsisakyti vykdyti garantijos, kuri suteikta vartotojo importuotoms transporto priemonėms ar skirtingose valstybėse narėse įsisteigusių platintojų kryžminiu būdu platinamoms variklinėms transporto priemonėms, sąlygas arba versti platintoją labai ilgai laukti tokios pačios variklinės transporto priemonės pristatymo, kai atitinkamas vartotojas gyvena kitoje valstybėje narėje.

(50) Vienas konkretus netiesioginių lygiagrečios prekybos apribojimų pavyzdys yra tai, kad platintojas negali gauti naujų variklinių transporto priemonių, turinčių tam tikras specifikacijas, kurių reikia, kad būtų galima tarpvalstybinė prekyba. Šiomis konkrečiomis aplinkybėmis bendrosios išimties taikymas gali priklausyti nuo to, ar tiekėjas aprūpina savo platintojus variklinėmis transporto priemonėmis, kurių specifikacijos tapačios kitose valstybėse narėse parduodamų transporto priemonių, skirtų parduoti vartotojams iš kitų valstybių, specifikacijoms (vadinamoji galimybės parduoti sąlyga)⁽³⁾.

(51) Taikant bendrosios išimties reglamentus ir visų pirma taikant Bendrojo bendrosios vertikaliosios išimties reglamento 4 straipsnio c punktą, sąvoka „galutiniai vartotojai“ apima ir išperkamosios nuomos bendroves. Tai visų pirma reiškia, kad pasirinktinio platinimo sistemoms priklausančioms platintojams paprastai negali būti draudžiama parduoti naujų variklinių transporto priemonių jų pasirinktoms išperkamosios nuomos bendrovėms. Tačiau tiekėjas, kuris taiko pasirinktinį platinimą, gali neleisti savo platintojams parduoti naujų transporto priemonių išperkamosios nuomos bendrovėms, jei yra įrodoma rizika, kad šios bendrovės tas variklines transporto priemones perparduos, kol jos vis dar naujos. Todėl tiekėjas gali reikalauti, kad platintojas prieš parduodamas transporto priemonę konkrečiai bendrovei išnagrinėtų taikomas bendras išperkamosios nuomos sąlygas, kad patikrintų, ar konkreti bendrovė iš tiesų yra išperkamosios nuomos bendrovė, o ne neįgalios perpardavėjas. Tačiau reikalavimas, kad platintojas pateiktų tiekėjui kiekvieno išperkamosios nuomos susitarimo kopiją prieš parduodamas variklinę transporto priemonę išperkamosios nuomos bendrovei galėtų būti laikomas netiesioginiu pardavimo apribojimu.

(52) Sąvoka „galutinis vartotojas“ taip pat apima vartotojus, kurie perka per tarpininką. Tarpininkas yra asmuo arba įmonė, kuri perka naują transporto priemonę konkretaus vartotojo vardu, nebūdama platinimo tinklo nare.

⁽³⁾ Sujungtos bylos 25 ir 26/84. *Ford-Werke AG ir Ford of Europe Inc. prieš Europos Bendrijų Komisiją*, 1985 m., Rink. 2725.

Šie veiklos vykdytojai yra labai svarbūs variklinių transporto priemonių sektoriuje, jie visų pirma padeda vartotojams įsigyti variklines transporto priemones kitose valstybėse narėse. Paprastai tarpininko statuso patvirtinimo įrodymas yra prieš sandorį gautas galiojantis įgaliojimas, kuriame nurodyta vartotojo pavardė (pavadinimas) ir adresas. Interneto naudojimas siekiant pritraukti klientų, jiems pasiūlyti tam tikros rūšies variklinių transporto priemonių ir surinkti iš jų elektroninius įgaliojimus nedaro poveikio tarpininko statusui. Tarpininkai turėtų būti skiriami nuo nepriklausomų perpardavėjų, kurie perka variklines transporto priemones perpardavimui ir neveikia konkrečių vartotojų vardu. Bendrosios išimties reglamentuose nepriklausomi perpardavėjai neturi būti laikomi galutiniais vartotojais.

ii) *Pasirinktinio platinimo, kuris nepatenka į bendrosios išimties reglamentų taikymo sritį, vertinimas*

- (53) Kaip aiškinama Bendrųjų vertikalųjų gairių 175 dalyje, pasirinktinio platinimo keliamas galimas pavojus konkurencijai yra mažesnė tam tikrų skirtingų prekęs ženklų gamintojų konkurencija ir, ypač kaupiamojo poveikio atveju, tam tikros (-ų) rūšies (-ių) platintojų galimybių ribojimas bei palankesnės sąlygos sudaryti slaptus tiekėjų ar pirkėjų susitarimus.
- (54) Siekiant įvertinti galimą antikonkurencinį pasirinktinio platinimo poveikį pagal Sutarties 101 straipsnio 1 dalį, reikia atskirti visiškai kokybinį pasirinktinį platinimą ir kiekybinį pasirinktinį platinimą. Kaip jau nurodyta 43 dalyje, kokybinis pasirinktinis platinimas paprastai nepatenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- (55) Tai, kad susitarimų tinklui netaikoma bendroji išimtis, nes vienos ar kelių susitarimo šalių rinkos dalis viršija 30 % ribą, nereiškia, kad tokie susitarimai yra neteisėti. Atvirkščiai, tokių susitarimų šalys turi atskirai juos patikrinti, kad nustatytų, ar tie susitarimai patenka į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, ir jei taip, ar jiems vis tiek gali būti taikoma Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis.
- (56) Kalbant apie naujų variklinių transporto priemonių platinimo ypatumus, kiekybinis pasirinktinis platinimas paprastai atitinka Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytas sąlygas, jei šalių rinkos dalys neviršija 40 %. Tačiau tokių susitarimų šalys turi nepamiršti, jog tai, kad yra konkrečių atrankos standartų, gali turėti poveikį jų susitarimų atitikčiai Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytoms sąlygoms. Pavyzdžiui, nors vietos sąlygų naudojimas naujų variklinių transporto priemonių pasirinktinio platinimo susitarimuose, t.y. susitarimuose, kuriuose nustatytas draudimas pasirinktinio platinimo sistemos nariui veikti iš neįgalios įmonės vietos, paprastai didina veiksmingumą dėl veiksmingesnės logistikos ir prognozuojamos tinklo aprėpties, ši nauda gali būti mažesnė už žalą, atsirandančią, jei tiekėjo rinkos dalis yra labai didelė, ir tokiomis aplinkybėmis toms sąlygoms gali būti negalima taikyti Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytos išimties.
- (57) Individualiai vertinant įgaliojimų remontininkų pasirinktinį platinimą taip pat kyla specifinių klausimų. Tiek, kiek egzistuoja remonto ir techninės priežiūros paslaugų rinka ⁽¹⁾, kuri yra atskirta nuo naujų variklinių transporto priemonių pardavimo rinkos, tai laikoma su prekės ženklais susijusiu veiksmu. Šioje rinkoje konkurencija daugiausia susijusi su nepriklausomų remontininkų ir konkrečius prekės ženklo įgaliojimų remontininkų santykiais.
- (58) Nepriklausomi remontininkai daro labai svarbų konkurencinį spaudimą, nes jų verslo modelis ir susijusios veiklos išlaidos skiriasi nuo įgaliojimų tinklų išlaidų. Be to, priešingai nei įgaliojimų remontininkai, kurie daugiausia naudoja automobilio gamintojo ženklu pažymėtas dalis, nepriklausomi remontininkai gali plačiau naudotis kitų prekių ženklų produkcija, sudarydami sąlygas variklinės transporto priemonės savininkui rinktis iš konkurentų siūlomų dalių. O kadangi didžioji dauguma naujesnių variklinių transporto priemonių remonto darbų atliekama įgaliojimų remontininkų dirbtuvėse, svarbu, kad vyktų veiksminga įgaliojimų remontininkų konkurencija, kuri įmanoma tik tuo atveju, jei naujokams sudaromos sąlygos patekti į tinklą.
- (59) Pagal naują teisinę sistemą Komisijai ir nacionalinėms konkurencijos institucijoms yra paprasčiau saugoti nepriklausomų remontininkų ir įgaliojimų remontininkų, taip pat įgaliojimų remontininkų tinklų narių tarpusavio konkurenciją. Konkurencijos institucijų veikimo sritis išsiplėtė pirmiausia dėl to, kad kokybinio pasirinktinio platinimo išimčiai taikoma rinkos dalies riba sumažėjo nuo 100 % iki 30 %.
- (60) Todėl vertindamos vertikalųjų susitarimų poveikį konkurencijai variklinių transporto priemonių antrinėms rinkoms šalys turėtų žinoti apie Komisijos pasiryžimą saugoti įgaliojimų remonto tinklų narių tarpusavio konkurenciją ir tų narių bei nepriklausomų remontininkų konkurenciją. Tuo tikslu ypatingas dėmesys turėtų būti skiriamas trims konkrečioms veiksnių rūšims, dėl kurių gali būti ribojama tokia konkurencija: visų pirma galimybės gauti techninės informacijos nesuteikimas nepriklausomiems

⁽¹⁾ Tam tikromis aplinkybėmis sisteminė rinka, į kurią kartu įtrauktos variklinės transporto priemonės ir atsarginės dalys, galėtų būti apibrėžiama atsižvelgiant, *inter alia*, į variklinės transporto priemonės visą eksploatacijos laiką, į tai, kam naudotojai teikia pirmenybę, ir į jų, kaip pirkėjų, elgesį. Žr. Komisijos pranešimo dėl atitinkamos rinkos apibrėžimo Bendrijos konkurencijos teisės tikslams (OL C 372, 1997 12 9, p. 5) 56 dalį. Vienas svarbus veiksnys yra, ar didelė dalis pirkėjų renkasi variklinę transporto priemonę atsižvelgdami į jos viso eksploatacijos laiko sąnaudas. Pavyzdžiui, transporto priemonių parką perkančių ir eksploatuojančių sunkvežimių pirkėjų, kurie pirkdami variklinę transporto priemonę atsižvelgia į jos techninės priežiūros sąnaudas, elgesys gali gerokai skirtis nuo pavienių variklinių transporto priemonių pirkėjų elgesio. Kitas svarbus veiksnys – dalių tiekėjų, remontininkų ir (arba) dalių platintojų, veikiančių antrinėje rinkoje nepriklausomai nuo variklinių transporto priemonių gamintojų, buvimas ir jų santykinė padėtis. Daugeliu atveju greičiausiai egzistuos antrinė su konkrečiu prekės ženklu susijusi rinka, visų pirma dėl to, kad dauguma pirkėjų yra privatūs asmenys arba mažos ar vidutinės įmonės, atskirai perkantys variklines transporto priemones ir antrinės rinkos paslaugas ir negalintys sistemingai naudotis duomenimis, kurie jiems leistų iš anksto įvertinti bendras su varikline transporto priemonės nuosavybe susijusias sąnaudas.

remontininkams, netinkamas privalomų ir (arba) pratęstų garantijų naudojimas nepriklausomų remontininkų galimybės riboti, arba galimybės patekti į įgaliotųjų remontininkų tinklus suteikimas tik atsižvelgiant į nekokybinius kriterijus.

- (61) Nors tolesniuose trijuose poskyriuose konkrečiai kalbama apie pasirinktinį platinimą, toks pats antikonkurencinio galimybių ribojimo poveikis gali kilti dėl kitų rūšių vertikalinių susitarimų, kuriai tiesiogiai arba netiesiogiai ribojamas aptarnavimo partnerių, turinčių sutartinių ryšių su variklinių transporto priemonių gamintoju, skaičius.

Nepriklausomų veiklos vykdytojų galimybės gauti techninės informacijos

- (62) Nors paprastai visiškai kokybinis pasirinktinis platinimas laikomas nepatenkančiu į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes nesukelia antikonkurencinio poveikio⁽¹⁾, kokybinio pasirinktinio platinimo susitarimai, sudaryti su įgaliotaisiais remontininkais ir (arba) dalių platintojais, gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jei, kaip nustatyta tuose susitarimuose, viena iš šalių veikia taip, kad ribotų nepriklausomų veiklos vykdytojų galimybes, pavyzdžiui, neteikia jiems techninės remonto ir priežiūros informacijos. Tokiomis aplinkybėmis nepriklausomo veiklos vykdytojo sąvoka apima nepriklausomus remontininkus, atsarginių dalių gamintojus ir platintojus, remonto įrangos ir įrankių gamintojus, techninės informacijos leidėjus, automobilininkų klubus, techninės pagalbos kelyje veiklos vykdytojus, patikros bei bandymų paslaugas teikiančius veiklos vykdytojus ir veiklos vykdytojus, rengiančius remontininkams skirtus mokymus.

- (63) Tiekėjai suteikia savo įgaliotiesiems remontininkams visą techninę informaciją, kurios reikia jų prekės ženklo variklinių transporto priemonių remontui ir techninei priežiūrai atlikti, ir dažnai jie yra vienintelės įmonės, galinčios suteikti remontininkams visą techninę informaciją, kurios jiems reikia konkretaus prekės ženklo atveju. Tokiomis aplinkybėmis, jei tiekėjas nesuteikia nepriklausomiems veiklos vykdytojams atitinkamos galimybės gauti su konkrečiu prekės ženklu susijusios techninės remonto ir priežiūros informacijos, galimas neigiamas poveikis, kylantis dėl jo susitarimų su įgaliotaisiais remontininkais ir (arba) dalių platintojais, gali būti stipresnis ir dėl to susitarimas gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.

⁽¹⁾ Kaip nurodyta 54 dalyje, paprastai taip būna remonto ir techninės priežiūros rinkose, jeigu nepriklausomi remontininkai vartotojams užtikrina alternatyvų variklinės transporto priemonės priežiūros būdą.

- (64) Be to, dėl per menkų galimybių gauti būtinos techninės informacijos nepriklausomų veiklos vykdytojų rinkos padėtis gali pablogėti, o dėl to gali nukentėti vartotojai, nes labai sumažėtų atsarginių dalių pasirinkimas, padidėtų remonto ir techninės priežiūros paslaugų kainos, sumažėtų remonto dirbtuvių pasirinkimas ir galbūt kiltų saugumo problemų. Tokiomis aplinkybėmis veiksmingumas, kurio paprastai gali būti tikimasi iš įgaliotojo remonto ir dalių platinimo susitarimų, negalėtų būti didesnis už antikonkurencinį poveikį, taigi tokie susitarimai galiausiai nebegalėtų atitikti Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytų sąlygų.

- (65) 2007 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos⁽²⁾ ir 2008 m. liepos 18 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 692/2008, įgyvendinančiame ir iš dalies keičiančiame Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2007 dėl variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į išmetamųjų teršalų kiekį iš lengvųjų keleivinių ir komercinių transporto priemonių (euro 5 ir euro 6) ir dėl transporto priemonių remonto ir priežiūros informacijos prieigos⁽³⁾ nustatyta, kad rinkoje esančių keleivinių automobilių remonto ir priežiūros informacijos platinimo sistema pradeda veikti nuo 2009 m. rugsėjo 1 d. 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 595/2009 dėl motorinių transporto priemonių ir variklių tipo patvirtinimo atsižvelgiant į sunkiųjų transporto priemonių išmetamųjų teršalų kiekį (euro 6) ir dėl galimybės naudotis transporto priemonių remonto ir priežiūros informacija⁽⁴⁾ ir tolesnėse įgyvendinimo priemonėse nustatyta, kad tokia sistema rinkoje esančioms komercinėms transporto priemonėms pradeda taikyti nuo 2013 m. sausio 1 d. Komisija atsižvelgs į šiuos reglamentus vertindama atvejus, kai įtariama, kad neteikiama techninės remonto ir techninės priežiūros informacijos, susijusios su iki tų datų pateiktomis į rinką variklinėmis transporto priemonėmis. Svarstant, ar dėl to, kad neteikiama tam tikra konkreči informacija, nagrinėjamas susitarimas gali patekti į Sutarties 101 straipsnio taikymo sritį, reikėtų apsarstyti keletą veiksnių:

- a) ar ta informacija yra techninė informacija ar kitos rūšies informacija, pvz., komercinė informacija⁽⁵⁾, kuri gali būti teisėtai neatskleidžiama;

⁽²⁾ OL L 171, 2007 6 29, p. 1.

⁽³⁾ OL L 199, 2008 7 28, p. 1.

⁽⁴⁾ OL L 188, 2009 7 18, p. 1.

⁽⁵⁾ Komercinė informacija gali būti laikoma informacija, naudojama remonto ir techninės priežiūros verslui, bet kuri nėra reikalinga variklinių transporto priemonių remontui arba techninei priežiūrai. Pvz., sąskaitų išrašymo programinė įranga arba įgaliotųjų remontininkų tinklo valandiniai darbo įkainiai.

- b) ar šios techninės informacijos nesuteikimas turės pastebimą poveikį nepriklausomų veiklos vykdytojų galimybei atlikti savo užduotis ir išlaikyti rinkoje konkurencinį spaudimą;
- c) ar ši konkreiti techninė informacija suteikta atitinkamo įgaliotojo tinklo nariams. Jei ji kokia nors forma suteikiama įgaliotajam tinklui, ji turėtų būti be jokios diskriminacijos suteikta ir nepriklausomiems veiklos vykdytojams;
- d) ar ta konkreiti techninė informacija bus galiausiai⁽¹⁾ panaudota variklinių transporto priemonių remontui ir techninei priežiūrai, ar kitu tikslu⁽²⁾, pvz., atsarginių dalių arba įrankių gamybai.
- (66) Techninės informacijos sąvoka dėl technologinės pažangos nėra tiksliai apibrėžta. Šiuo metu konkretūs techninės informacijos pavyzdžiai galėtų būti programinė įranga, gedimų kodai ir kiti parametrai kartu su atnaujinta informacija, kurių reikia dirbant su elektroniniais valdymo įrenginiais, siekiant nustatyti ar atkurti tiekėjo rekomenduojamus parametrus, variklinės transporto priemonės identifikavimo numeriai arba kiti variklinių transporto priemonių identifikavimo metodai, atsarginių dalių katalogai, remonto ir techninės priežiūros tvarka, darbiniai sprendimai, atsirandantys iš praktinės patirties ir susiję su problemomis, būdingomis tam tikram modeliui ar siuntai, pranešimai apie susigražinimą iš rinkos, taip pat kiti pranešimai, padedantys nustatyti, koks remontas įgaliotuosiuose remonto tinkluose gali būti atliekamas nemokamai. Atsarginės dalies kodas ir bet kuri kita būtina informacija, siekiant nustatyti tinkamą automobilio gamintojo prekės ženklą turinčią atsarginę dalį, kuri tinka konkrečiai variklinei transporto priemonei (t. y. atsarginę dalį, kurią automobilio gamintojas paprastai tiekia įgaliotojo remonto tinklo nariams konkrečiai variklinei transporto priemonei remontuoti), taip pat yra techninė informacija⁽³⁾. Kaip gairėmis, kuriomis nurodoma, ką Komisija laiko technine informacija, taikydama Sutarties 101 straipsnį, reikėtų naudotis ir Reglamente (EB) Nr. 715/2007 6 straipsnio 2 dalyje ir Reglamente (EB) Nr. 595/2009 nustatytais sąrašais.
- (67) Vertinant, ar įgaliotojo remonto susitarimai dera su Sutarties 101 straipsniu, taip pat svarbu techninės informacijos teikimo tvarka. Galimybė gauti informacijos turėtų būti užtikrinta pateikus prašymą ir nepagrįstai neatidėliojant, informacija turi būti pateikta tinkama naudoti forma, nustatyta kaina neturėtų riboti galimybių ją gauti, neatsižvelgiant į tai, koku mastu nepriklausomas veiklos vykdytojas naudoja tą informaciją. Turėtų būti reikalaujama, kad variklinių transporto priemonių tiekėjas nepriklausomiems veiklos vykdytojams suteiktų priėjimą prie techninės informacijos apie naujas variklines transporto priemones tuo pat metu kaip ir savo įgaliotiesiems remontininkams, ir kad jis neturėtų nepriklausomų veiklos vykdytojų įpareigoti, jog jie pirktų daugiau informacijos nei būtina atitinkamam darbui atlikti. Tačiau Sutarties 101 straipsniu tiekėjas nepareigojamas teikti techninę informaciją standartinė forma arba naudojantis nustatyta technine sistema, pvz., CEN/ISO standartas ir OASIS formatas, kaip nustatyta Reglamente (EB) Nr. 715/2007 ir 2009 m. kovo 18 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 295/2009 dėl tam tikrų prekių klasifikavimo Kombinuotojoje nomenklatūroje⁽⁴⁾.
- (68) Pateikti svarstymai taip pat taikomi nepriklausomų veiklos vykdytojų galimybei gauti įrankių ir mokymą. „Įrankiai“ šiame kontekste apima elektroninius diagnostikos ir kitus remonto įrankius kartu su susijusia programine įranga, įskaitant periodišką jos atnaujinimą, taip pat tokių įrankių aptarnavimą po pardavimo.
- Netinkamas garantijų naudojimas
- (69) Kokybinio pasirinktinio platinimo susitarimai taip pat gali patekti į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, jei tiekėjas ir jo įgaliotojo tinklo nariai tiesiogiai arba netiesiogiai siekia užtikrinti, kad tam tikrų kategorijų variklinių transporto priemonių remontas būtų atliekamas įgaliotųjų tinklų narių. Taip gali įvykti, pavyzdžiui, jeigu gamintojo pirkėjui suteikta garantija, privaloma ar pratęsta, galioja tik su sąlyga, kad remontas ir techninė priežiūra, kuriems netaikoma garantija, būtų atliekami tik įgaliotuosiuose remonto tinkluose. Tas pats taikytina ir garantijos sąlygoms, pagal kurias reikalaujama naudoti gamintojo prekės ženklo atsargines dalis, keičiant dalis, kurioms netaikomos garantijos sąlygos. Taip pat atrodo abejotina, kad pasirinktinio platinimo susitarimai, į kuriuos įtraukta tokia praktika, galėtų būti naudingi vartotojams, kad būtų galima leisti tokiems susitarimams taikyti Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatytą išimtį. Tačiau jei tiekėjas teisėtai atsisako vykdyti garantijos sąlygas, remdamasis tuo, kad padėties, dėl kurios atsirado toks reikalavimas, priežastis yra susijusi su remontininko nesugebėjimu teisingai atlikti konkrečių remonto ar techninės priežiūros darbų arba su prastos kokybės atsarginių dalių naudojimu, tai neturės jokios įtakos tiekėjo remonto susitarimų derėjimui su konkurencijos taisyklėmis.

⁽¹⁾ Pvz., leidėjams teikiama informacija, kuri turi būti suteikta variklinių transporto priemonių remontininkams.

⁽²⁾ Informacija, naudojama variklinės transporto priemonės atsarginės dalies montavimui ar įrankio naudojimui, remontuojant variklinę transporto priemonę turėtų būti laikoma remontui ir techninei priežiūrai naudojama informacija, tačiau šiai kategorijai neturėtų būti priskiriama informacija apie dizainą, gamybos procesą ar atsarginės dalies gamybai naudojamą medžiagą ir todėl tokia informacija gali būti neatskleidžiama.

⁽³⁾ Nepriklausomas veiklos vykdytojas neturėtų pirkti konkrečios atsarginės dalies tam, kad galėtų gauti šią informaciją.

⁽⁴⁾ OL L 95, 2009 4 9, p. 7.

Galimybė patekti į įgaliotųjų remontininkų tinklą

- (70) Konkurencija tarp įgaliotųjų ir nepriklausomų remontininkų nėra vienintelė konkurencijos forma, į kurią reikia atsižvelgti analizuojant įgaliotojo remonto susitarimų derėjimą su Sutarties 101 straipsniu; šalis taip pat turėtų vertinti, kiek įgaliotieji remontininkai pajėgūs tarpusavyje konkuruoti atitinkamame tinkle. Vienas iš pagrindinių veiksnių, skatinančių tokią konkurenciją, yra susijęs su galimybėmis patekti į tinklą, sukurtą pagal standartinius įgaliotųjų remontininkų susitarimus, sąlygomis. Atsižvelgdama į tvirtas įgaliotųjų remontininkų tinklų pozicijas rinkoje, į jų ypatingą svarbą naujesnių variklinių transporto priemonių savininkams ir į tai, kad vartotojai, norėdami suremontuoti automobilį, nėra pasirengę keliauti dideliais atstumais, Komisija mano, jog svarbu, kad visos įmonės, atitinkančios nustatytus kokybės kriterijus, paprastai galėtų patekti į įgaliotųjų remontininkų tinklus. Pradėjus pareiškėjams taikyti kiekybinę atranką, susitarimas greičiausiai patektų į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.
- (71) Atsiranda konkretus atvejis, kai susitarimuose įgaliotieji remontininkai įpareigojami kartu pardavinėti naujas varik-

lines transporto priemones. Tokie susitarimai greičiausiai pateks į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį, nes toks įpareigojimas nėra būtinas dėl sutartyje nustatytų paslaugų pobūdžio. Be to, išvirtinuso prekės ženklo atveju susitarimams, kuriuose nustatomas toks įpareigojimas, paprastai neturėtų būti taikoma Sutarties 101 straipsnio 3 dalyje nustatyta išimtis, nes poveikis būtų smarkiai apribota galimybė patekti į įgaliotųjų remontininkų tinklą, taip sumažinant konkurenciją ir atitinkamą naudą vartotojams. Tačiau tam tikrais atvejais tiekėjui, norinčiam pristatyti prekės ženklą konkrečioje geografinėje rinkoje, pradžioje gali būti sunku pritraukti platintojų, norinčių investuoti, nebent jie būtų tikri, kad nesulauks konkurencijos iš „savarankiškų“ įgaliotųjų remontininkų, kurie siekia nemokamai pasinaudoti tokiomis pradinėmis investicijomis. Tokiomis aplinkybėmis, sutartimi susiejus dviejų rūšių veiklą ribotą laikotarpį, variklinių transporto priemonių pardavimo rinkai tai turėtų konkurenciją skatinantį poveikį, nes būtų galima pristatyti naują prekės ženklą, ir tai neturėtų poveikio galbūt su konkrečiu prekės ženklu susijusiai remonto rinkai, kurios bet kuriuo atveju nebūtų, jei variklinių transporto priemonių nebūtų galima parduoti. Todėl tokie susitarimai greičiausiai nepatektų į Sutarties 101 straipsnio 1 dalies taikymo sritį.